

Hillerød Kommune

Tilsynsrapport 2023

Sprogcenter Nordsjælland

Tilsynsemne 2023: Sprogcenter Nordsjællands ukraineindsats.

Indhold

Sammenfatning	3
Tilsynets aktiviteter.....	4
Tilsynsemne på Sprogcenter Nordsjælland 2023	5
Faste tilsynsområder 2023	9
Fleksibelt, relevant og kvalificeret undervisningstilbud	9
Kompetenceudvikling af lærere.....	12
Fysiske rammer og beliggenhed.....	13
Administrativt og økonomisk tilsyn.....	14
Eksternt samarbejde	15
Konklusion	15

Sammenfatning

Indenfor de faste tilsynsområder jf. lovgivningen konkluderer tilsynet:

- *Fleksibelt, relevant og kvalificeret undervisningstilbud*
Sprogcenter Nordsjælland lever op til lovens krav om relevante og kvalificerede undervisningstilbud og tilrettelægger den ordinære danskundervisning og øvrige tilbud fleksibelt med hensyn til omfang, tid, sted og indhold. Sprogcentret tilbyder endvidere en række tilbud, som udvikles i samarbejde med den enkelte kommunes ønsker og behov.
- *Kompetenceudvikling af lærere*
De voksenpædagogiske læringsmiljøer og lærerkompetencer hos Sprogcenter Nordsjælland ajourføres løbende og udvikles med henblik på at sikre implementeringen af lovgivningens kvalitetskrav om en effektiv, fleksibel og individualiseret danskuddannelse. Tilsynet vurderer endvidere, at der finder en løbende kompetence- og kvalitetsudvikling sted, og at sprogcentret understøtter et læringsmiljø med plads til efteruddannelsesaktiviteter og deltagelse i kvalitetssikrende seminarer og konferencer på test- og prøveområdet.
- *Fysiske rammer og beliggenhed*
Undervisningen foregår i egnede lokaler på de tre undervisningslokaliteter i Hillerød, Frederikssund og Frederiksværk. Undervisningen og rammerne omkring undervisningen er inkluderende, trygge og der skabes aktive læringsrum med faglighed og engagement. Tilsynet vurderer, at indretningen understøtter et voksentelepedagogisk læringsmiljø og giver mulighed for at skabe de rette læreprocesser.
- *Administrativt og økonomisk tilsyn*
Sprogcenter Nordsjælland arbejder løbende med at effektivisere arbejdsgange mellem sprogcentret og samarbejdskommunerne, og tilsynet vurderer, at arbejdsgangene glider så ubesværet som muligt, så de ikke hindrer kursisterne i at modtage undervisning. Dette gælder bl.a. ved henvisning af kursisten til danskuddannelse, oprettelse af hold, oprykning af en kursist fra ét modul til det næste og ved at melde kursisternes fravær til kommunerne så hurtigt som muligt. Tilsynet vurderer endvidere, at sprogcentret har et løbende fokus på sammenhængen mellem pris og kvalitet.
- *Eksternt samarbejde*
Sprogcenter Nordsjælland samarbejder med henvisende myndigheder på både medarbejder- og ledelsesniveau samt både private og offentlige samarbejdspartnere, der er med til at understøtte kursisternes progression.

Indenfor det temabaserede tilsyn konkluderer tilsynet:

- At Sprogcenter Nordsjællands har oplevet en betydelig stigning i antallet af ukrainske kursister, hvilket har krævet tilpasning og stor fleksibilitet. Didaktiske

tiltag såsom cooperative learning og tilpassede undervisningsmaterialer har været afgørende for at imødekomme kursisternes behov. Samtidig har visitationsprocessen og gennemførelsesvejledningen været udfordrende, især med hensyn til håndtering af det store antal henvisninger og behovet for fleksibilitet i forhold til kursisternes skiftende arbejdssituationer.

- Sprogcenter Nordsjælland fremstår omstillingsparat og med stor evne til at imødekomme de udfordringer, som den ukrainske målgruppe har ført med sig. De mest betydningsfulde erfaringer inkluderer gruppevisitationer, behovet for fleksibilitet og differentiering i undervisningen samt potentialet i digitalisering og virksomhedsforlagt undervisning.

Tilsynets aktiviteter

Hillerød Kommune er driftskommune for Sprogcenter Nordsjælland på vegne af seks nordsjællandske kommuner: Allerød, Egedal, Frederikssund, Gribskov, Halsnæs og Hillerød.

Som driftskommune har Hillerød Kommune tilsynsansvaret med sprogcentrets virksomhed. Formålet med tilsynet er at sikre, at undervisningen gennemføres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. (LBK nr 1372 af 22/09/2022) § 11, stk. 2. Tilsynet omfatter et administrativt, økonomisk og pædagogisk tilsyn.

Hvert andet år indsendes en rapport til Styrelsen for International Rekruttering og Integration, der omhandler udviklingen på området og de udførte tilsyn. Seneste rapport er indsendt den 1. december 2022. SIRI offentliggør tilsynsrapporter fra de kommuner, der har givet samtykke til at få dem offentliggjort:

<https://danskogproever.dk/kommune/tilsyn-med-danskuddannelserne/tilsynsrapporter-2020-2022/>

Det kommunale tilsyn med Sprogcenter Nordsjælland føres som et dialogbaseret tilsyn, og det består af forskellige typer af tilsynsvirksomhed, der rummer såvel faste aktiviteter som løbende møder vedrørende den daglige drift på sprogcentret.

Faste tilsynsaktiviteter:

- Kvartalsmøder mellem driftskommunen og Sprogcenter Nordsjælland.
- Månedlige statusmøder på ledelsesniveau i driftskommunen og Sprogcenter Nordsjælland.
- Deltagelse i sprogcentrets centerrådsmøder med teamledere og sagsbehandlere fra samarbejdskommunerne.
- Deltagelse i Strategisk Forum for Sprogcenter Nordsjælland med arbejdsmarkedschefer fra samarbejdskommunerne.
- Udarbejdelse af kvartalsvis ledelsesinformation til Strategisk Forum og Centerråd.
- Temabaseret tilsynsbesøg med fokus på enkeltområder inden for det pædagogiske, det administrative og det økonomiske tilsyn, der beskrives i den årlige tilsynsrapport.

- Budgetopfølgning, årsregnskab og slutkonklusion, der godkendes af det politiske niveau i Hillerød Kommune samt udsendes til samarbejdskommunerne.

Nærværende tilsynsrapport udarbejdes på baggrund af årets tilsynsemne samt øvrige tilsynsaktiviteter til det politiske niveau i samarbejdskommunerne, Strategisk Forum og Centerråd.

Tilsynsemne på Sprogcenter Nordsjælland 2023

Tilsynsemnet for 2023 omhandler de erfaringer og tiltag, som Sprogcenter Nordsjælland har gjort i forbindelse med sprogcentrets ukraineindsats. Tilsynsbesøget har indeholdt observationer af undervisningen, interview med underviser og vejleder samt afsluttende møde med sprogcentrets ledelse.

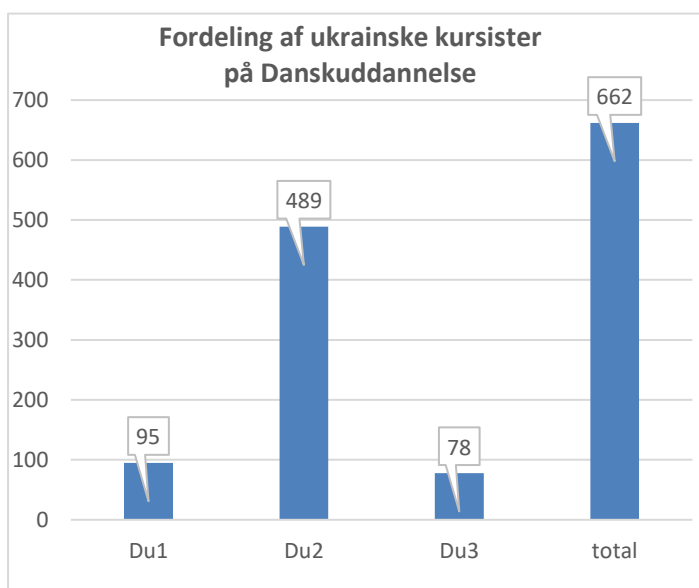
Baggrund

Krigen i Ukraine medførte en pludselig og uventet stigning i aktivitetsniveauet for Sprogcenter Nordsjælland. I det tidlige forår i 2022 begyndte sprogcentret at modtage de første tilmeldte kursister fra Ukraine. Antallet af tilmeldte ukrainere voksede hurtigt, og i løbet af tre måneder steg antallet af tilmeldte ukrainere fra 16 tilmeldte i marts 2022 til 100 tilmeldte i juni 2022. Ved udgangen af 2023 var antallet af ukrainske kursister nået op på 417, og den markante stigning i antallet af ukrainske kursister havde stabiliseret sig.

Der blev etableret mange nye hold inden for et kort tidsrum på sprogcentret, og selvom flere hold blev lagt sammen, var det nødvendigt at ansætte nye lærere i midlertidige stillinger.

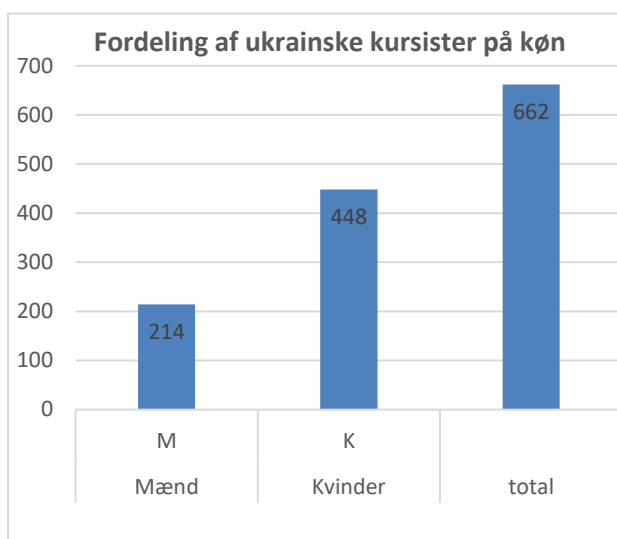
Kommunikationen med samarbejdskommunerne blev i perioden forstærket for at sikre effektiv koordinering og rapportering om antallet af kursister.

Samarbejdskommunerne fik blandt andet tilsendt en månedlig oversigt over antal kursister pr. kommune pr. kategori.

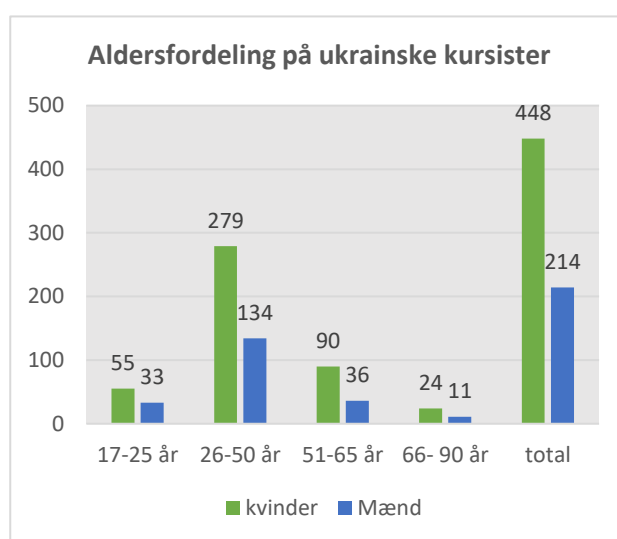

Fordelingen på danskuddannelse i perioden fra maj 2022 til december 2023 viser, at størstedelen af de ukrainske kursister har været tilmeldt DU2.

I alt har 95 kursister har været tilmeldt DU1, 489 kursister har været tilmeldt DU2, og 78 kursister har været tilmeldt DU3.

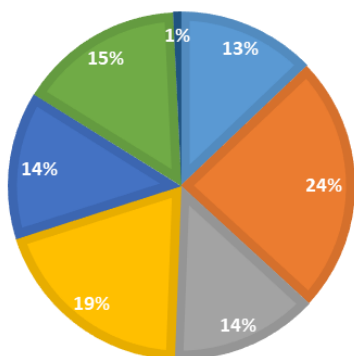
I perioden fra maj 2022 til december 2023 har der været tilmeldt dobbelt så mange kvinder end mænd.

I perioden fra maj 2022 til december 2023 har størstedelen af de tilmeldte kursister været mellem 26-50 år.

FORDELING AF KURSISTER PÅ SN EFTER KOMMUNE

■ Allerød ■ Hillerød ■ Egedal ■ Frederikssund ■ Halsnæs ■ Gribskov ■ Øvrige

I perioden fra maj 2022 til december 2023 har 24 % af kursisterne haft bopæl i Hillerød Kommune, 19 % i Frederikssund, 15 % i Gribskov, 14 % i Halsnæs, 14 % i Egedal og 13 % i Allerød.

Erfaringer med visitation og gennemførelsesvejledning

Vejlederne på Sprogcenter Nordsjælland har blandt andet til opgave at visitere kursister til den relevante danskuddannelse og modul samt at afholde gennemførelsessamtaler, hvis der er behov for at flytte kursister mellem forskellige moduler og danskuddannelser. Visitationsprocessen indebærer en grundig vurdering af kursisternes sproglige niveau og behov, og sprogcentret anvender visitationsmateriale, som vurderer kursisternes evner. Processen tager normalt mellem 45 og 60 minutter pr. kursist.

For at kunne håndtere det store antal henvisninger af ukrainske kursister til danskuddannelse, etablerede sprogcentret gruppevisitationer med 10-15 personer ad gangen. Ved disse gruppevisitationer blev der indledningsvist givet en generel information til hele gruppen efterfulgt af individuelle vurderinger. Processen tog omkring to timer for en hel gruppe, og sprogcentret opnåede herigennem en betydelig tidsmæssig besparelse.

Størstedelen af de ukrainske kursister blev indplaceret på danskuddannelse 2. For at blive indplaceret på danskuddannelse 3 kræver det en længere uddannelsesbaggrund samt kendskab til et andet fremmedsprog. Kun nogle få kursister fra Ukraine begyndte direkte på danskuddannelse 3, da de fleste har været udfordret af begrænsninger fra deres uddannelsessystem i Ukraine.

Der har været få omplaceringer i forhold til modulkifte, men mange kursister er skiftet fra dag- til aftenundervisning på grund af praktik og arbejde. Det uregelmæssige fremmøde fra kursisterne har derudover stillet krav til fleksibilitet og hyppige ændringer i holdstruktur og undervisningsplaner. Kursisterne fra Ukraine har generelt haft et højere fravær, som skyldes lange perioder med arbejde og rejser tilbage til Ukraine.

Didaktiske erfaringer og tiltag

Med det sigte, at nyankomne udlændinge hurtigst muligt integreres på arbejdsmarkedet, indledes alle tre danskuddannelser med en begynderundervisning med særlig vægt på opnåelse af mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkundskaber, jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 7. Begynderundervisningen finder sted på de første to moduler på danskuddannelserne. I begynderundervisningen tages udgangspunkt i den enkelte udlændings aktuelle sprogbehov.

Holdene på Sprogcenter Nordsjælland er blevet sammensat på tværs af moduler, og på grund af de varierende niveauer og undervisningsbaggrunde har der været behov for differentieret tilgang til undervisningen. For at imødekomme kursisternes forskellige forudsætninger vekslede undervisningen typisk mellem først fælles aktiviteter og dernæst individuelt arbejde med materiale/opgaver alt efter kursistens niveau og mål.

Fokus i undervisningen har primært været at styrke kursisternes mundtlige dansk, og der er eksempelvis blevet arbejdet med at øve pausesnak med kursisterne for at styrke deres mundtlige færdigheder, da dette er en vigtig del af deres dagligdag. Lærerne på Sprogcenter Nordsjælland har dog haft udfordringer med at få den nye kursistgruppe til at deltage aktivt i mundtlige aktiviteter, idet denne kursistgruppe har været vant til en mere traditionel, lærestyret undervisningsstil. Lærerne har derfor afprøvet forskellige didaktiske tiltag, herunder translanguaging hvor kursisterne taler sammen om et emne på ukrainsk og derefter oversætter det til dansk, samt cooperative learning, hvor lærerne har struktureret gruppearbejdet, så alle kursister har kunnet deltage aktivt i mindre grupper. I observationen af undervisningen blev der benyttet forskellige metoder i gruppearbejdet, hvor kursisterne blandt andet skiftedes til at stille spørgsmål og svare, mens lærerne gik rundt mellem grupperne.

Undervisningsmaterialerne er blevet tilpasset kursisternes behov, herunder træning med skemaer designet til forberedelse til modul 2-testen. Selvom kursisterne har adgang til en række online materialer og apps, har kursisterne ikke benyttet materialet. Der ses et potentiale i at anvende øget digitalisering og AI i undervisningen, især for kursister på de laveste moduler. Udfordringen med kursisternes manglende adgang til computere er dog en væsentlig hindring.

Kursisterne fra Ukraine har en anderledes læringskurve og gennemførelsen af modulerne kan derfor tage længere tid på grund af deres tidligere undervisnings erfaringer. Deres jobmål og langsigtede planer kan være usikre i begyndelsen, men sprogcentret ser en tendens til større tilknytning til Danmark over tid. Der kunne være behov for mere fokus på jobmål, og muligheder for fagspecifikke klasser til de brancher, der mangler arbejdskraft, kunne være en mulighed for at øge integrationen yderligere.

Virksomhedsforlagt danskundervisning har vist sig at være en effektiv metode for de ukrainske kursister, da det giver dem praktisk erfaring, øger deres engagement og fastholdes i danskuddannelse, når de er i beskæftigelse.

Sprogcentret oprettede virksomhedsforlagt DU-undervisning for ukrainere i samarbejde med Hillerød Kommune, som et forsøg, der varede frem til sommerferien 2023. Dette udviklede sig efterfølgende til flere samarbejder.

Sprogcentret ser fortsat et potentiale i at udvide virksomhedsforlagt danskundervisning til endnu flere virksomheder og samarbejde med flere kommuner for at styrke integrationen og jobmulighederne for kursisterne.

Administrative og økonomiske ændringer

Den nye målgruppe af ukrainske kursister har medført administrative udfordringer, især på grund af kursisternes uregelmæssige fremmøde og perioder med længere pauser/afbrydelser fra undervisningen.

Ud over at det er svært for kursisterne at fastholde deres danskniveau, kan det også have økonomiske konsekvenser for sprogcentret, da det kan påvirke den gennemsnitlige gennemførelsestid og dermed betalingsstrømmen. Ledelsen på sprogcentret ser derfor et behov for at formalisere og definere regler for længere pauser fra undervisningen, samt at styrke samarbejdet med sagsbehandlere for at undgå misforståelser. En formaliseret aftale mellem kommunerne og sprogcentret kunne for eksempel omhandle, at ophør først sker efter endt modul.

Opsamling på tilsynsemnet

Sprogcenter Nordsjælland har oplevet en betydelig stigning i antallet af ukrainske kursister, hvilket har krævet tilpasning og stor fleksibilitet. Didaktiske tiltag såsom cooperative learning og tilpassede undervisningsmaterialer har været afgørende for at imødekomme kursisternes behov. Samtidig har visitationsprocessen og gennemførselsvejledningen været udfordrende, især med hensyn til håndtering af det store antal henvisninger og behovet for fleksibilitet i forhold til kursisternes skiftende arbejdssituationer.

Sprogcenter Nordsjælland fremstår omstillingsparat og med stor evne til at imødekomme de udfordringer, som den ukrainske målgruppe har ført med sig.

De mest betydningsfulde erfaringer inkluderer gruppevisitationer, behovet for fleksibilitet og differentiering i undervisningen samt potentialet i digitalisering og virksomhedsforlagt undervisning.

Tilsynet har følgende anbefalinger:

- Udvikling af en digitaliseringsstrategi for at integrere teknologi endnu mere effektivt end i dag i undervisningen og imødekomme kursisternes behov.
- Udvidelse af samarbejdet med virksomheder og kommuner for at styrke virksomhedsforlagt danskundervisning og integrationen på arbejdsmarkedet.

Faste tilsynsområder 2023

I det følgende fremhæves den væsentligste udvikling, der er sket indenfor de faste tilsynsområder i 2023:

1. *Fleksibelt, relevant og kvalificeret undervisningstilbud*
2. *Kompetenceudvikling af lærere*
3. *Fysiske rammer og beliggenhed*
4. *Administrativt og økonomisk tilsyn*
5. *Eksternt samarbejde*

Fleksibelt, relevant og kvalificeret undervisningstilbud

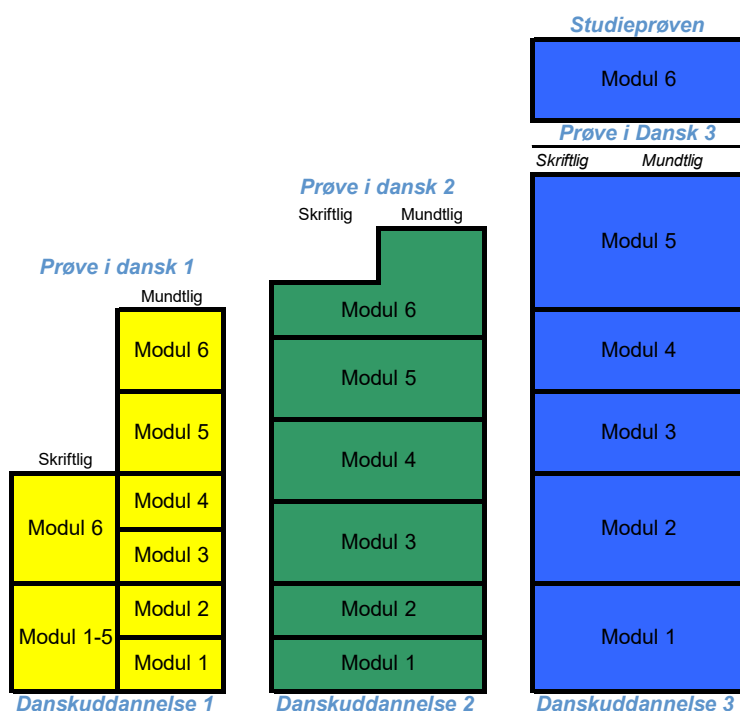
Sprogcenter Nordsjællands kerneopgave er at tilbyde undervisning i dansk som andetsprog i et læringsmiljø, der med udgangspunkt i kursistens forudsætninger, mål og behov, gør kursisten kompetent til at begå sig på det danske arbejdsmarked, i uddannelse og i det danske samfund.

Danskuddannelserne omfatter tre forskellige uddannelser, der henvender sig til forskellige grupper af udlændinge: Danskuddannelse 1 (DU1)¹, Danskuddannelse 2

---

¹ Danskuddannelse 1 tilrettelægges for kursister med ingen eller ringe skolebaggrund og kursister, som ikke har lært at læse og skrive på deres modersmål, eller som ikke har kendskab til det latinske alfabet.

(DU2)² og Danskuddannelse 3 (DU3)³. Hver danskuddannelse består af seks moduler, og hvert modul afsluttes med en modultest.

Hovedaktiviteterne på Sprogcenter Nordsjælland er:

- *Undervisning i dansk som andetsprog*
Der har på Sprogcenter Nordsjælland været gennemført undervisning på alle ordinære danskuddannelser (DU1, DU2 og DU3) og på alle moduler. Derudover har sprogcentret haft etableret et SOSU rettet DU-hold i Hillerød for kursister på DU2. Undervisningen er moduldansk med et særligt SOSU-rettet indhold.
- *Forberedende voksenundervisning (FVU)*
Sprogcentret har haft historisk få FVU deltagere. Der har gennem 2023 været oprettet seks FVU-starthold og 17 danskhold på tværs af de tre afdelinger samt et matematikhold i Frederiksværk.
- *Ordblindeundervisning (OBU)*
Sprogcentret har afholdt to OBU-hold i Hillerød, et hold i Frederikssund, der dog lukkede i marts pga. for få deltagere, og et hold i Frederiksværk. Sprogcentret udbyder derudover screening af tosprogede borgere for ordblindhed.

² Danskuddannelse 2 tilrettelægges for kursister, som normalt har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet.

³ Danskuddannelse 3 tilrettelægges for kursister, som normalt har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet, jf. § 3 i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Virksomhedsforlagte undervisning

Sprogcentret tilbyder en række tilbud, som udvikles i samarbejde med den enkelte kommunes ønsker og behov. I løbet af 2023 har sprogcenteret afholdt virksomhedsforlagt danskundervisning særligt for ukrainske borgere i samarbejde med:

- Despec i Lyngø
- Ålholmhjemmet i Hillerød
- Skovhuset i Hillerød
- Elis i Hillerød
- H.P. Porebeton i Hørsholm
- Mandagshold i Frederiksværk for avis/reklameomdelere.

Kriterierne for at oprette virksomhedsforlagt danskundervisning er, at der er et egnet undervisningslokale på virksomheden samt minimum tre kursister, som har danskuddannelsesret og med spredning over maksimalt tre moduler på samme danskuddannelse. Holdene har typisk 2x2 lektioner dansk om ugen. Det er essentielt, at der skal være fremmøde og progression, og at der bliver registreret fravær.

Traumehold

Sprogcentret skal sikre, at forskellige målgruppers undervisningsbehov tilgodeses, og tilbud efter danskuddannelsesloven gælder alle udlændinge, der er omfattet af lovens målgruppe, herunder udlændinge med handicap. Det følger således af § 16 i uddannelsesbekendtgørelsen, at kursisten skal have et undervisningstilbud, der skal være tilpasset den enkelte kursists forudsætninger og behov. Det betyder, at personer, der på grund af fysiske eller psykiske handicap ikke kan følge den almindelige undervisning, skal have et særligt tilrettelagt undervisningstilbud.

Sprogcentret har frem til 2023 haft kursister med alvorlige traumer, som har haft brug for at gå på mindre hold. Men i 2023 blev traumeholdet lukket ned, da der ikke var kursister til tilbuddet.

E-Sprogcenter

Det er muligt for kursisterne at deltage i e-Sprogcenter på alle moduler og niveauer. Sprogcenter tilbyder e-sprogcenter i samarbejde med Vestegnens Sprog- og Kompetencecenter (VSK). Kursisterne er tilmeldt Sprogcenter Nordsjælland og går til modultest på sprogcentret.

Undervisningens omfang

Hver af de tre danskuddannelser har et omfang, der svarer til 1,2 års heltidsuddannelse. Danskuddannelsen på Sprogcenter Nordsjælland tilrettelægges, så det er muligt for kursisterne at gennemføre uddannelsen inden for en tidsramme på 3 år jf. danskuddannelseslovens § 4.

Alle daghold bliver i udgangspunktet planlagt med 12 lektioner om ugen og 6 lektioner om ugen på et aftenhold. Sprogcentret kan differentiere i det tilbudte antal lektioner, hvis det giver bedst mening i forhold til holdstørrelserne, hvis holdet for eksempel er blevet mindre.

Undervisningens fleksibilitet

Sprogcentret udbyder danskundervisning på såvel daghold som på aftenhold. Det er dermed muligt for kursisterne at følge undervisningen uden for normal arbejdstid, jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 10.

Størstedelen af kursisterne på Sprogcenter Nordsjælland (57 %) følger undervisningen på daghold.

Sprogcentret er fleksibelt i forhold til at omplacere kursister til et andet hold, så kursisterne kan varetage praktikforløb, arbejde eller uddannelse sideløbende med danskundervisningen.

Indplacering på danskuddannelse og modul

Indplacering på danskuddannelse og modul foretages af sprogcentret på grundlag af en pædagogisk vurdering af den enkelte kursists skolebaggrund, kompetencer, læringsmæssige forudsætninger og mål. Hvis det er muligt i forhold til kursisternes kompetencer, kan kursisterne overflyttes til anden danskuddannelse. Der bliver taget kontakt til kommunen ved en overflytning.

Ifølge lovgivningen kan danskuddannelsen tilrettelægges med fælles undervisningsforløb på tværs af de tre danskuddannelser og på tværs af moduler, når det skønnes fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 8. Som i tilfældet med ukraineindsatsen er flere øvrige hold på sprogcenteret sammensat af kursister, der er indplaceret på tværs af DU og moduler.

Kompetenceudvikling af lærere

Det følger af § 24, stk. 1, i uddannelsesbekendtgørelsen, at lærere, der varetager undervisning i henhold til danskuddannelsesloven, skal have gennemført – eller være optaget på – uddannelsen i henhold til bekendtgørelse om uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog for voksne.

På Sprogcenter Nordsjælland opfylder alle lærere danskuddannelseslovens og bekendtgørelsens regler om lærerkvalifikationer. Dette gælder både fastansatte og vikarer.

Ved udgangen af 2023 var der 32,6 lærerårsværk ansat på Sprogcenter Nordsjælland. Heraf var 26,1 fastansat og 6,5 tidsbegrænset ansat. To af de midlertidige stillinger var barselsvikariater.

Alle fastansatte lærer har gennemført uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog. Ud af de midlertidigt ansatte lærere har halvdelen allerede uddannelsen og de resterende er i gang med uddannelsen.

På sprogcenteret har næsten alle lærerne fået efteruddannelsen inden for FVU. 25 af de fastansatte lærere enten FVU eller OBU efteruddannelse, og heraf har 10 af dem enten to FVU-fag eller både et FVU-fag og OBU-uddannelse. Af de midlertidigt ansatte har halvdelen en FVU-uddannelse.

I 2023 igangsatte sprogcentret et pædagogiske udviklingsarbejde under overskriften "Skriftlighed". Udviklingsteamene kunne vælge at fordybe sig i følgende emner:

- Udvikling af kreative skriveopgaver
- Brug af medier i undervisningen
- Translanguaging
- Udvikling af læringsspil til DU1
- Refleksion over skrivestrategier
- Integreret grammatik i skriftlig produktion.

Som led i det pædagogiske udviklingsarbejde blev der i efteråret 2023 afholdt en pædagogisk dag med faglige oplæg fra eksterne konsulenter, indenfor temaerne mundtlig kompetence og ordforrådstilegnelse i teori og praksis.

Flere af lærerne på sprogcentret plejer at deltage i SIRI's kvalitetssikrende seminarer og konferencer på test- og prøveområdet, herunder modultestseminar, censorkonference, informationsmøder om prøver og eksaminatorrollekurser. I 2023 har seks lærere deltaget i SIRI's årlige lærerkonference, som havde overskriften "Det kommunikative læringsrum", hvor to af lærerne afholdt workshop på konferencen om udvikling og brug af spil i undervisningen.

Fysiske rammer og beliggenhed

Undervisningen på Sprogcenter Nordsjælland foregår på to lokale afdelinger i henholdsvis Hillerød og Frederikssund samt en underafdeling i Frederiksværk.

Adresserne er:

- Milnersvej 41C, 3400 Hillerød
- Ny Østergade 5, 3600 Frederikssund
- Gjethusparken 3, 3300 Frederiksværk

I Frederikssund blev lejemålet på Løgismose opsagt og sprogcentret flyttede ind i nye lokaler på adressen Ny Østergade 5, 1. sal hen over sommeren 2023. De nye lokaler i Frederikssund blev indviet den 19/9 2023. Lokalerne ligger tættere på stationen, og der er i alt seks undervisningslokaler samt diverse kontorer og lokaler til ophold.

I Hillerød kom man godt på plads på første sal efter at hjemmeplejen flyttede ind i stueetagen. Sprogcentret har fortsat reception samt et møderum i stueetagen.

I begyndelsen af 2023 lejede sprogcentret tre lokaler på VUC til aftenundervisning for at undgå kapacitetsudfordringer. Sprogcentret valgte efterfølgende at fordele DU-holdene anderledes, så alle hold kunne rummes på sprogcenteret.

Sprogcentret har igangsat en proces med at definere sprogcentrets behov ved en flytning i Hillerød, hvor der skal findes nye lokaler senest i 2026.

I Frederiksværk har der været tilstrækkelig kapacitet.

Sprogcentrets lokaler er moderne og lyse undervisningslokaler i forskellige størrelse. Alle lokaler er udstyret med interaktive tavler, tavler med plakater mm. Afdelingen i Frederikssund blev spydspid i forhold til udskiftning af de elektroniske tavler, og siden er der sket en udskiftning i alle sprogcentrets lokaler.

Alle lokaler er indrettede med en flytbar bordopstilling, hvor kursister typisk sidder i grupper, hvilket inviterer til at arbejde i mindre grupper og interaktion kursister imellem. Indretningen understøtter undervisningen, som varierer mellem aktiviteter, hvor kursisterne arbejder individuelt, i par/grupper og plenum.

Der er mulighed for at benytte IT i undervisningen. På alle tre afdelinger findes et antal kursist'pc'er og sæt af iPads. Der er adgang til tekøkken samt opholdsrum på alle sprogcentrets afdelinger.

Administrativt og økonomisk tilsyn

Administrativt tilsyn

Hillerød Kommune følger løbende med i, at de administrative procedurer forløber så hensigtsmæssigt som muligt for både kursister og samarbejdskommuner, samt at der sker en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse af offentlige midler jf. samarbejdsaftalen.

I 2023 har Hillerød Kommune gennemgået en række arbejdsbeskrivelser for sprogcentrets administration, blandt andet arbejdsgange for tilmeldinger og oprettelse af hold.

Som en del af tilsynsårshjulet udføres benchmarking på fravær, gennemførelshastighed og prøveresultater, og disse data sammenlignes med resultater på landsplan (data fra Integrationsbarometer.dk). Resultaterne drøftes på kvartalsmøder med tilsynskommunen, i Strategisk Forum og i Centerrådet.

I Centerrådet finder en løbende dialog sted om procedurer for administrative arbejdsgange, håndtering og indberetning af fravær, information om indtag og udmeldelse af kursister, nye undervisningstiltag m.m.

Økonomisk tilsyn

Der er fra tilsynskommunen et kontinuerligt fokus på modultakster og sammenhængen mellem pris og kvalitet.

Sprogcentret arbejder fortsat på at nedsætte takster, men der er også et fokus på at sikre et budget i balance. Taksterne blev i 2023 sat ned med 3 % og fremskrevet med P/L på 2,7 %

Sprogcentret har til Strategisk Forum udarbejdet en oversigt i forhold til gennemsnittet på takster fra 15 ud af 22 kommunale sprogcentre, hvilket viste, at prisniveauet for sprogcentret i forhold til andre kommunale sprogcentre er på samme niveau.

Sprogcenteret er kommet ud af 2023 med økonomien i balance. Der er et mindre overskud på 305.548 kr., som bliver overført til 'bufferen' i henhold til planen om at opbygge denne. Sprogcenteret har således indhentet det lille underskud fra 2022 og den noget dyrere flytning af afdelingen i Frederikssund.

Kursisternes ophør og deraf manglede sluttakster har stor betydning for sprogcentrets økonomi grundet 30/70 finansieringen. Sprogcentret havde i første halvår af 2023 mistet indtægter på 2.3 mio. kr. En manglende færdiggørelse af danskuddannelsen betyder også, at kommunerne går glip af refusion.

Eksternt samarbejde

Strategisk Forum

I Strategisk Forum deltager repræsentanter med beslutningskompetence og mandat til at træffe strategiske beslutninger fra de seks samarbejdskommuner. Der har i 2023 været afholdt to møder.

Centerråd

Til at rådgive sprogcentrets ledelse er der nedsat et centerråd bestående af repræsentanter fra sprogcentres faste samarbejdskommuner. Centerrådet har afholdt tre centerrådsmøder i løbet af 2023.

Eksterne samarbejdsaftaler

Sprogcenter Nordsjælland har en række formelle samarbejdsaftaler med såvel offentlige som private virksomheder. Heraf kan nævnes:

- Samarbejde med Vestegnens Sprog- & Kompetencecenter om et e-Sprogcenter.
- Despec i Lyngø
- Ålholmshjemmet i Hillerød
- Skovhuset i Hillerød
- Elis i Hillerød
- H.P. Porebeton i Hørsholm.

Konklusion

Indenfor de faste tilsynsområder jf. lovgivningen konkluderer tilsynet:

- *Fleksibelt, relevant og kvalificeret undervisningstilbud*

Sprogcenter Nordsjælland lever op til lovens krav om relevante og kvalificerede undervisningstilbud og tilrettelægger den ordinære danskundervisning og øvrige tilbud fleksibelt med hensyn til omfang, tid, sted og indhold. Sprogcentret tilbyder endvidere en række tilbud, som udvikles i samarbejde med den enkelte kommunes ønsker og behov.

- *Kompetenceudvikling af lærere*

De voksenpædagogiske læringsmiljøer og lærerkompetencer hos Sprogcenter Nordsjælland ajourføres løbende og udvikles med henblik på at sikre implementeringen af lovgivningens kvalitetskrav om en effektiv, fleksibel og individualiseret danskuddannelse. Tilsynet vurderer endvidere, at der finder en løbende kompetence- og kvalitetsudvikling sted, og at sprogcentret understøtter et læringsmiljø med plads til efteruddannelsesaktiviteter og deltagelse i kvalitetssikrende seminarer og konferencer på test- og prøveområdet.

- *Fysiske rammer og beliggenhed*

Undervisningen foregår i egnede lokaler på de tre undervisningslokaliteter i Hillerød, Frederikssund og Frederiksværk. Undervisningen og rammerne omkring undervisningen er inkluderende, trygge og der skabes aktive læringsrum med faglighed og engagement. Tilsynet vurderer, at indretningen understøtter et voksentelepedagogisk læringsmiljø og giver mulighed for at skabe de rette læreprocesser.

- *Administrativt og økonomisk tilsyn*

Sprogcenter Nordsjælland arbejder løbende med at effektivisere arbejdsgange mellem sprogcentret og samarbejdskommunerne, og tilsynet vurderer, at arbejdsgangene glider så ubesværet som muligt, så de ikke hindrer kursisterne i at modtage undervisning. Dette gælder bl.a. ved henvisning af kursisten til danskuddannelse, oprettelse af hold, oprykning af en kursist fra ét modul til det næste og ved at melde kursisternes fravær til kommunerne så hurtigt som muligt. Tilsynet vurderer endvidere, at sprogcentret har et løbende fokus på sammenhængen mellem pris og kvalitet.

- *Eksternt samarbejde*

Sprogcenter Nordsjælland samarbejder med henvisende myndigheder på både medarbejder- og ledelsesniveau samt både private og offentlige samarbejdspartnere, der er med til at understøtte kursisternes progression.

Indenfor det temabaserede tilsyn konkluderer tilsynet:

- At Sprogcenter Nordsjællands har oplevet en betydelig stigning i antallet af ukrainske kursister, hvilket har krævet tilpasning og stor fleksibilitet. Didaktiske tiltag såsom cooperative learning og tilpassede undervisningsmaterialer har været afgørende for at imødekomme kursisternes behov. Samtidig har visitationsprocessen og gennemførselsvejledningen været udfordrende, især med hensyn til håndtering af det store antal henvisninger og behovet for fleksibilitet i forhold til kursisternes skiftende arbejdssituationer.

- Sprogcenter Nordsjælland fremstår omstillingsparathed og med stor evne til at imødekomme de udfordringer, som den ukrainske målgruppe har ført med sig. De mest betydningsfulde erfaringer inkluderer gruppevisitationer, behovet for fleksibilitet og differentiering i undervisningen samt potentialet i digitalisering og virksomhedsforlagt undervisning.